

Gemeenteraad van Dronten

Datum	1 juli 2021
Kenmerk	18691
Contactpersoon	Rob Meijkamp
Onderwerp	Meicirculaire 2021

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de meicirculaire 2021.

De meicirculaire 2021 geeft zoals gebruikelijk een actueel beeld van de gemeentefondsuitkeringen voor 2021 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk. Aanvankelijk zou dit een versie worden met veel mutaties door de vertaling van het nieuwe verdeelstelsel met ingangsjaar 2022. Dat is echter een jaar doorgeschoven. Voor nu blijft een reguliere circulaire over. Toch is het nodige te melden.

Gemeenten ervaren onverminderd de financiële gevolgen van de coronacrisis. Deze circulaire bevat opnieuw informatie over de compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. Over de extra kosten en lagere opbrengsten wordt u binnenkort geïnformeerd middels de periodieke update inzake Covid-19.

Samenvattend zijn dit de belangrijkste onderwerpen:

- De financiële vertaling van het 4^e en 5^e compensatiepakket Covid-19.
- Afrekening BTW-compensatiefonds 2020.
- Extra ter beschikking stellen van incidentele middelen “aanpak problematiek jeugdzorg”.
- Doorvoeren van het woonplaatsbeginsel Voogdij 18+.
- Nieuwe accres ramingen voor 2022 en verder.

De belangrijkste conclusie in deze circulaire is dat vooral de nieuwe accres ramingen voor 2022 en verder, en het doorvoeren van het woonplaatsbeginsel Voogdij 18+, zorgen voor een negatieve ontwikkeling oplopend tot € 1.597.000 in 2025.

Net na het uitkomen van deze meicirculaire 2021 werd de uitspraak over de uitkomsten van het advies van de Commissie van Wijzen over de tekorten in de jeugdzorg bekend. Voor 2022 wordt landelijk € 1,314 miljard extra beschikbaar gesteld aan gemeenten. Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën, vanaf 2023, en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden. De uitspraak van de Commissie van Wijzen dient daarbij als zwaarwegende inbreng. Vooruitlopend hierop hebben wij, om de negatieve ontwikkeling in deze circulaire te dempen, de meerjarige bedragen volgens de tabel van deze commissie financieel vertaald en ten gunste van het meerjarig begrotingssaldo gebracht.

Bijlage(n):

Wij gaan ervan uit dat de uitspraak van de Commissie van Wijzen ook voor de jaren na 2022 overgenomen wordt door het nieuwe kabinet. Dat zou betekenen dat het structureel begrote tekort Sociaal Domein van € 800.000, rapport Berenschot vanaf 2022, ruimschoots gedekt wordt en er geen sprake meer is van een tekort in het Sociaal Domein. Vertaling van de tabel van de Commissie van Wijzen voor Dronten geeft aan dat de compensatie van € 3.092.000 in 2022 afneemt tot structureel € 1.200.000 vanaf 2027.

Geactualiseerde meerjarenbegroting

De effecten en verwerking van de meicirculaire 2021 leiden tot onderstaande geactualiseerde meerjarenbegroting:

(in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo kadernota 2022	-13.462	-4.575	-3.114	-2.429	-2.932
waarvan incidenteel	-12.399	-1.991	-449	200	
Structureel begrotingssaldo kadernota 2022	-1.063	-2.584	-2.665	-2.629	-2.932
Mutaties meicirculaire 2021	1.033	-573	-1.108	-1.491	-1.597
waarvan incidenteel	221	-3	-1	0	0
Effect op structureel begrotingssaldo	812	-570	-1.107	-1.491	-1.597
Begrotingssaldo na meicirculaire 2021	-12.429	-5.148	-4.222	-3.920	-4.529
waarvan incidenteel	-12.178	-1.994	-450	200	0
Structureel begrotingssaldo 2021 na meicirculaire 2021	-251	-3.154	-3.772	-4.120	-4.529
Arbitragecommissie Jeugd (niet in meicirculaire 2021)		3.092	2.721	2.512	2.260
Voorlopig structureel begrotingssaldo 2021 na meicirculaire 2021 & Arbitragecommissie Jeugd	-251	-62	-1.051	-1.608	-2.269

In het vervolg van deze brief zal een analyse worden gemaakt van de verschillen tussen de septembercirculaire 2020 en de meicirculaire 2021 en wat de effecten hiervan zijn op de meerjarenbegroting.

1. Analyse van de verschillen tussen de circulaires september 2020 en mei 2021

In de onderstaande tabel is het verloop tussen de septembercirculaire 2020 en meicirculaire 2021 weergegeven.

Beginstand (septembercirculaire 2020)	2021	2022	2023	2024	2025
(in € x 1.000)	64.236	64.970	64.818	65.402	66.219
Ontwikkelingen uitkeringsfactor:					
Accresontwikkeling in mei 2021, 2022 t/m 2026		-275	-551	-794	-865
Nominale ontwikkeling septembercirculaire 2020		824	430	197	79
Plafond BTW-compensatiefonds	208				
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor	-8	-78	-74	-71	-43
Totaal ontwikkeling uitkeringsfactor	200	471	-195	-668	-829
Ontwikkelingen uitkeringsbasis	314	408	365	327	254
Taakmutaties	1.097	141	158	174	190
Mutaties WOZ-waarden	262	264	277	291	305
IU/DU/SU	459	-2	-14	-19	-25
Corona steunpakket	871				
3 D's in het sociaal domein	265	-631	-632	-632	-631

Totaal verschil	3.468	651	-41	-527	-736
Eindstand (meicirculaire 2021)	67.704	65.621	64.777	64.875	65.483

Ontwikkelingen uitkeringsfactor

Nominale ontwikkeling septembercirculaire

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voorvloeiend uit de trap op trap af methode wordt het accres genoemd.

Zoals gemeld in de meicirculaire 2020 zijn de accresen voor de jaren 2020 en 2021 in overleg met de VNG en het IPO bevroren. De accrestranches voor die jaren wijzigen om die reden niet. In deze circulaire is de nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2022 en verder, berekend conform de huidige normeringssystematiek. Voor het jaar 2022 en verder is sprake van een neerwaartse bijstelling van het accres als gevolg van een lagere loon- en prijsontwikkeling dan eerder verwacht. De uiteindelijke ontwikkeling van het accres in 2022 en verder is afhankelijk van de keuzes die een nieuw kabinet maakt: zowel in budgettaire zin als in de wijze waarop een nieuw kabinet de normeringssystematiek vormgeeft.

De loon- en prijscompensatie uit de septembercirculaire 2020 voor de jaren 2022 t/m 2025 is verwerkt ten gunste van het begrotingssaldo. Dit had budgettair neutraal verwerkt moeten worden op de stelpost loon- en prijscompensatie. Dit is hersteld bij deze meicirculaire 2021 maar heeft nu een nadelig effect op het begrotingssaldo van € 197.191 in 2022 oplopend tot € 556.270 in 2025.

BCF-plafond

Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW Compensatie Fonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties van € 3,162 miljard. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen. Naar inschatting van het ministerie van Financiën bij de septembercirculaire 2020 zouden gemeenten in 2020 € 96,6 miljoen minder declareren dan het plafond. In 2020 is hierop een voorschot verstrekt. De uiteindelijke afrekening 2020 geeft aan dat de gemeenten nog minder hebben gedeclareerd en de onderschrijding € 192,6 miljoen is geweest. De afrekening over 2020 vindt plaats in 2021 als een incidentele compensatie en bedraagt voor Dronten € 208.000.

Ontwikkeling uitkeringsbasis

De basisgegevens van de maatstaven zijn geactualiseerd. Tevens is de uitkeringsbasis herzien. Voor 2021 tot en met 2025 leidt dit tot een hogere raming.

Taakmutaties

Met een taakmutatie wordt bedoeld een compensatie (positief of negatief) voor het uitvoeren van een nieuwe taak of het uitvoeren van een bestaande taak door andere overheidslagen.

Een deel van deze compensaties en onttrekkingen verlopen budgettair neutraal door de aanpassing van de bijbehorende budgetten. In onderstaande tabel zijn de taakmutaties weergegeven die in de meicirculaire 2021 zijn opgenomen:

Taakmutaties	2021	2022	2023	2024	2025
<i>(in € x 1.000)</i>					
Aanpak problematiek jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek	548				
Aanpak problematiek jeugdzorg: POH Jeugd GGZ	24				
Aanpak problematiek jeugdzorg: wachttijden specialistische jeugdzorg	481				
Compensatieregeling Voogdij 18+	15				
Ketensystemen Jeugd	-1	-1	-1		
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	10	10	10	10	10
Rijksvaccinatieprogramma informed consent	2				
Handhaving energielabel C kantoren	4	4	4	4	5
Handelsregister	-2	-2			
Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	16	17	17	17	18
Verrekening Voogdij 18+		-18	-18	-18	-18
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg		10	11	11	11
Kinderopvang toezicht en handhaving		1	1	1	1
Wet Open Overheid (structureel)		55	69	83	97
Wet Open Overheid (incidenteel 2022 t/m 2026)		65	65	66	66
Totaal verschil	1.097	141	158	174	190

Aanpak problematiek jeugdzorg (budgettair neutraal verwerkt)

Bij voorjaarsnota heeft het kabinet voor het jaar 2021 € 613 miljoen beschikbaar gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg. Het bedrag van € 613 miljoen voor 2021 komt bovenop de € 300 miljoen aan tijdelijke extra middelen die bij voorjaarsnota 2019 al beschikbaar is gesteld voor het jaar 2021. Rondom de € 613 miljoen zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk en VNG. De € 613 miljoen valt in een aantal delen uiteen. € 120 miljoen wordt verdeeld via specifieke uitkeringen (SPUK's). € 493 miljoen wordt verdeeld via de algemene uitkering. Hiervan heeft € 228 miljoen als oogmerk het vormgeven van de consultatiefunctie GGZ, € 10 miljoen heeft als oogmerk Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg (POH jeugd) en € 255 miljoen heeft als oogmerk het aanpakken van wachttijden van (regionale) ingekochte specialistische zorg. Wij hebben deze taakmutatie budgettair neutraal verwerkt.

Compensatieregeling en verrekening voogdij 18+ (ten gunste/laste van het begrotingssaldo verwerkt)

Wij hebben deze taakmutaties ten gunste/laste van het begrotingssaldo gebracht.

Ketensystemen Jeugd (ten laste van het begrotingssaldo verwerkt)

De verdeelsleutel voor de jaren 2021 t/m 2023 is aangepast. Hierna zal worden gekeken of de verdeelsleutel opnieuw moet worden herijkt. Wij hebben deze taakmutatie ten laste van het begrotingssaldo gebracht.

Rijksvaccinatieprogramma meningokokken en informed consent (budgettair neutraal verwerkt)

Met ingang van 1 januari 2021 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken (MenACWY) overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Daarnaast zijn in 2021 eenmalig middelen toegevoegd voor de uitvoering van de zogenoemde 'informed consent procedure RVP'. Deze procedure richt zich op het inbouwen van de toestemmingsverklaring in de registratie van het RVP, waarmee ouders (en kinderen vanaf 12 jaar) gevraagd worden om toestemming voor het delen van vaccinatiegegevens met het RIVM. Wij hebben deze taakmutatie budgettair neutraal verwerkt.

Handhaving energielabel C kantoren (budgettair neutraal verwerkt)

In het Bouwbesluit is vastgelegd dat per 1 januari 2023 een kantoor energielabel C of beter moet hebben om nog als kantoor gebruikt te mogen worden. De gemeente is het bevoegde gezag en handhaaft de wetgeving. Sira Consulting heeft de handhavingslasten in de periode 2020-2030 voor gemeenten berekend in het onderzoek 'Actualisatie handhavingslasten verplicht energielabel C voor kantoren' (april 2020). Via de algemene uitkering ontvangen gemeenten compensatie voor de handhavingslasten. Naar verwachting is handhaving na 2029 niet meer aan de orde omdat de kantoren dan voldoen aan de energieprestatie-eisen. Wij hebben deze taakmutatie budgettair neutraal verwerkt.

Handelsregister (ten laste van het begrotingssaldo verwerkt)

De Kamer van Koophandel beheert in opdracht van het ministerie van EZK het Handelsregister. Dit register is de basisregistratie waarin alle bedrijven en rechtspersonen ingeschreven staan. Daarnaast staan alle andere organisaties die deelnemen aan het economisch verkeer ook in dit register. Naast private organisaties kunnen ook gemeenten, provincies, ministeries, waterschappen en overige organisaties met een publieke taak gebruik maken van het Handelsregister.

Sinds 1 januari 2014 is er sprake van inputfinanciering voor het overheidsgebruik van het Handelsregister waarbij gemeenten jaarlijks bijdragen in de kosten. De bijdragen voor 2021 en 2022 zijn in deze circulaire verwerkt. Wij hebben deze taakmutatie ten laste van het begrotingssaldo gebracht.

Versterking gemeentelijke antidiscriminatie-voorziening (budgettair neutraal verwerkt)

Discriminatie is een diepgeworteld en structureel probleem van de samenleving. In haar reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag heeft het kabinet aangekondigd structurele middelen vrij te maken voor de aanpak van discriminatie, waaronder de versterking van de antidiscriminatie-voorzieningen (ADV). Wij hebben deze taakmutatie budgettair neutraal verwerkt.

Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg (budgettair neutraal verwerkt)

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ)'. Wij hebben deze taakmutatie budgettair neutraal verwerkt.

Kinderopvang toezicht en handhaving (budgettair neutraal verwerkt)

Voor het ondersteunen van gemeenten bij hun handhavingstaak in de kinderopvang stelt het ministerie van SZW vanaf 2022 jaarlijks middelen ter beschikking via de algemene uitkering. De toevoeging komt in de plaats van een subsidie die de VNG tot en met 31 december 2021 vanuit het Rijk ontving en waarmee zij gemeenten ondersteunde via training, kennisontwikkeling, beleidsadvisering en innovatie op het terrein van handhaving kinderopvang. Wij hebben deze taakmutatie budgettair neutraal verwerkt.

Wet Open Overheid (structureel en incidenteel, budgettair neutraal verwerkt)

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de (Wijzigingswet) Wet open overheid (WOO) aangenomen. Het betreft een initiatiefwet uit de Tweede Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken.

De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen (voor de periode 2022 tot en met 2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de WOO, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen. Wij hebben deze taakmutatie budgettair neutraal verwerkt.

Mutaties WOZ-waarden (ten gunste van het begrotingssaldo verwerkt)

De jaarlijkse aanpassing van de gewichten (rekentarieven) van de verdeelmaatstaf ozb is doorgevoerd. De uitkomst van de verdeelmaatstaf ozb wordt bepaald door de omvang van de WOZ-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekentarieff. Er worden drie WOZ-waarden onderscheiden: voor eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen en gebruikers niet-woningen. Er zijn daarom drie rekentarieven. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid om voor het effect van deze marktontwikkelingen te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf ozb. De correctie is op nationaal niveau.

IU/DU/SU

Faciliteitenbesluit opvangcentra (budgettair neutraal verwerkt)

In 2021 wordt via de decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra € 425.300 uitgekeerd. Wij hebben dit budgettair neutraal verwerkt.

Voorschoolse voorziening peuters (DU, budgettair neutraal verwerkt)

Betreft COVID middelen die ter beschikking gesteld zijn via de Decentralisatie Uitkering Voorschoolse Voorziening Peuters. Wij hebben dit budgettair neutraal verwerkt.

Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU, budgettair neutraal verwerkt)

Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college van burgemeesters en wethouders in de maatschappelijke begeleiding van inburgering plichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2021 middelen. Wij hebben dit budgettair neutraal verwerkt.

Inburgering (IU, budgettair neutraal verwerkt)

Bij meicirculaire 2020 is vanaf 2021 structureel budget toegevoegd ter financiering van de uitvoeringskosten van de nieuwe wet. Nu de wet is uitgesteld valt de instroom van inburgeraars in 2021 niet onder de nieuwe wet, maar onder de oude wet. Om die reden wordt de integratie-uitkering Inburgering in 2021 verlaagd. De bedragen voor de structurele uitvoeringskosten vanaf 2022 en verder zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2020 iets gestegen. Wij hebben dit budgettair neutraal verwerkt.

Corona steunpakket (budgettair neutraal verwerkt)

Voor de jaarschijf 2021 is aan corona steunmiddelen € 871.000 in de meicirculaire 2021 ter beschikking gesteld. Over de extra kosten en lagere opbrengsten wordt u binnenkort geïnformeerd middels de periodieke update inzake corona. Wij hebben dit budgettair neutraal verwerkt.

3D's in het sociaal domein

Participatie (budgettair neutraal verwerkt)

Het onderdeel WSW van de participatie (€ 13.943) wordt budgettair neutraal verwerkt omdat dit aanpassing van de prijs per AJ betreft en doorberekend wordt door het Werkvoorzieningsschap Kampen en Dronten. Het onderdeel Participatie (IU) re-integratie wordt ten gunste van het begrotingssaldo gebracht aangezien deze reeds in de themaplannen zijn vertaald.

Voogdij 18+ (ten laste van het begrotingssaldo verwerkt)

De integratie-uitkering is een tijdelijke uitkering (tot invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel) en het bedrag is gebaseerd op T-2. De positieve raming die is opgenomen voor 2021 (€ 248.413) is de compensatie voor 2021. Vanaf 2022 wordt het woonplaatsbeginsel van kracht waarbij het Rijk er via een simulatieberekening van uit gaat dat het aantal cliënten Dronten gaat dalen. Derhalve heeft het Rijk de integratie-uitkering structureel met € 648.196 naar beneden bijgesteld. In de cijfers van de regio zien wij nog niet de daling die het rijk heeft opgenomen.

Met het nieuwe woonplaatsbeginsel worden 2 compensatieregelingen in het leven geroepen:

- Gemeenten die in 2022 nadeel ondervinden van de vervallen T-2-systematiek
- Gemeenten die in 2022 en 2023 kosten moeten maken voor jongeren waar geen financieel verantwoordelijke voor is aan te wijzen. In 2023 komt geen afrekening over 2021 en in 2024 evenmin een afrekening over 2022. Wel komt er een compensatieregeling voor nadeelgemeenten, de bedragen zijn nog niet bekend.

Hoewel een daling van het aantal cliënten zou moeten leiden tot een daling van de uitgaven hebben wij het structurele nadeel voor nu nog ten laste van het begrotingssaldo gebracht en zullen wij de ontwikkelingen omtrent de invoering van het woonplaatsbeginsel nauwgezet blijven volgen.

2. Effect van de septembercirculaire 2020 voor de begroting

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van hoe de mutaties in de meicirculaire 2021 zijn verwerkt.

Effect meicirculaire 2021					
(in € x 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Totale effect septembercirculaire 2020	3.468	651	-41	-527	-736
waarvan budgettair neutraal	-2.435	-1.224	-1.067	-964	-861
Effect op begrotingssaldo	1.033	-573	-1.108	-1.491	-1.597
waarvan incidenteel	221	-3	-1	0	0
Effect op structureel begrotingssaldo	812	-570	-1.107	-1.491	-1.597
Arbitragecommissie Jeugd (niet in meicirculaire 2021)		3.092	2.721	2.512	2.260
Effect op structureel begrotingssaldo incl. arbitragecommissie Jeugd	812	2.522	1.614	1.021	663

3. Arbitragecommissie Jeugd (niet in meicirculaire, ten gunste van het begrotingssaldo verwerkt)

Deze meicirculaire leidt, zonder het meenemen van de bedragen in de door de “commissie van wijzen” opgestelde tabel, tot een negatief effect oplopend tot € 1,6 miljoen in 2025. Aangezien voor 2022 het bedrag toegezegd is en een nieuw kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën, waarbij de uitspraak van de Commissie van Wijzen dient als zwaarwegende inbreng, hebben wij de bedragen uit de tabel ten gunste van het begrotingssaldo gebracht.

Hoogachtend,

Het college van Dronten

M.M.L. van Esterik-Beelen MPM
Locosecretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

